

ที่ อส(บท)0003/ว 166

ถึง อัยการสูงสุด รองอัยการสูงสุด ผู้ตรวจราชการอัยการ อธิบดีอัยการฝ่าย อธิบดีอัยการเขต
อัยการพิเศษฝ่าย เลขาธิการอัยการสูงสุด ผู้อำนวยการสถาบันกฎหมายอาญา อัยการจังหวัด
ผู้อำนวยการสำนักงานอำนวยการ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาระบบบริหาร
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และผู้เชี่ยวกรากเฉพาะด้านฝึกอบรม

ด้วยสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงยุติธรรม มีหนังสือ ที่ ยธ 0100(สร)/0936 ลงวันที่ -
เมษายน 2549 ส่งสำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0507/ว(ร)92 ลงวันที่ 17 เมษายน 2549
เรื่อง การเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในฐานะพระบิดาแห่งการถ่ายภาพไทย
และการกำหนดวันนักถ่ายภาพไทย มาเพื่อทราบ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้ทราบทั่วกัน

สำนักงาน ก.ค.

โทร. 0-2222-8121 ต่อ 227

โทรสาร. 0-2223-4516

<http://www.cmiss.ago.go.th>

E-mail:cmiss@ago.go.th

สำนักงาน ก.อ.
เลขรับ 0469
วันที่ 3 พ.ค. 2549
เวลา 14.50 น.

WA-194
ที่ 10107 ราชบุรณ
รับที่ .....
วันที่ 3 พ.ค. 2549
เวลา 12.52 น.

ที่ ขธ 0100 (สร)/ 0936

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ถึง สำนักงานอัยการสูงสุด

๕ 3 พ.ค. 2549

สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงยุติธรรม ขอส่งหนังสือดังนี้ ๕ 43.0 10 10 14 2549

1. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วนที่สุด ที่ นร 0504/ว 56
ลงวันที่ 7 เมษายน 2549 เรื่อง นายกรัฐมนตรีขอลาพักจากการปฏิบัติหน้าที่

2. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0503/2236 ลงวันที่ 12 เมษายน 2549 เรื่อง แนวทางปฏิบัติราชการอันเนื่องมาจากนายกรัฐมนตรีขอลาพักการปฏิบัติหน้าที่

3. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0507/ว (ร) 92 ลงวันที่ 17 เมษายน 2549 เรื่อง การเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในฐานะพระบิดาแห่งการถ่ายภาพไทยและการกำหนดวันนักถ่ายภาพไทย มาเพื่อโปรดทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

งานบริหารทั่วไป

โทร. 0 2502 6718

โทรสาร 0 2502 6699

กระทรวงยุติธรรม	
เลขที่	05256
วันที่	18 มี.ค. 2549
เวลา	

ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ร) ๙๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ เมษายน ๒๕๔๙

เรื่อง การเกิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในฐานะพระบิดาแห่งการถ่ายภาพไทย และการกำหนดวันนักถ่ายภาพไทย

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงยุติธรรม	
วันที่	14 23
วันที่	18 มี.ค. 2549
เวลา	9.00 h.

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๗/ว (ล) ๑๕๑๕ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๘/๑๖๒๕ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๙

๒. สำเนาประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

ตามที่ได้ยื่นยันมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๔๘ เรื่อง การเกิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในฐานะพระบิดาแห่งการถ่ายภาพไทยและกำหนดให้วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ของทุกปีเป็นวันนักถ่ายภาพไทย โดยไม่เป็นวันหยุดราชการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักนายกรัฐมนตรีแจ้งว่า เนื่องจากเกิดความคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการกำหนดวันนักถ่ายภาพไทย คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติจึงได้มีมติให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาแก้ไขกำหนดวันนักถ่ายภาพไทยจาก "วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ของทุกปี" เป็น "วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ของทุกปี" ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๙ อนุมัติให้แก้ไขกำหนดวันนักถ่ายภาพไทย ตามที่สำนักนายกรัฐมนตรีเสนอ

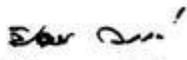
ทั้งนี้ได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการแก้ไขกำหนดวันนักถ่ายภาพไทยแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

จึงเรียนยืนยันมา

ขอแสดงความนับถือ

(นายบรรศักดิ์ อูรรณโณ)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- ทราบ/
ที่ ขธ ๐1๐๐(สร)/ 0910
เรียน ปลัด ขธ. รองปลัด ขธ. หน.กลุ่มภารกิจ
อสส. เลขาธิการ ป.ป.ส. เลขาธิการ ป.ป.ง.
- เพื่อโปรดทราบ และถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป./

พล.ต.อ.
(วิชชัย วารณชาติ)
รมว.ธ.
19 เม.ย. 2549

สำนักเอกลักษณ์และเรื่องราวอิสริยาภรณ์

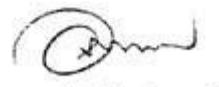
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๑๘

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๘๒๒๔

www.cabinet.thaigov.go.th

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำเนาส่ง ป.ป.ส. อสส. ป.ป.ง. หน.กลุ่มภารกิจ

2015 04 19

ที่ นร ๐๑๐๘/ ๑๖๒๕

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในฐานะพระบิดา
แห่งการถ่ายภาพไทย และการกำหนดวันนักถ่ายภาพไทย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/๗๕๗๓
ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. รายงานการประชุมคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙
วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙
๒. สำเนาประกาศการอวดรูปถ่ายจากหนังสือ กษัตริย์และกลอง โดย
ศาสตราจารย์ ศักดา ศิริพันธุ์
๓. สำเนาต้นฉบับ ประกาศการอวดรูปถ่าย ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน
รศ. ๑๒๕ ที่ได้จากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ และ จากพลตรี หม่อมราชวงศ์
ศุภวัฒน์ เกษมศรี
๔. สำเนาหนังสือสมาคมสมาพันธ์การถ่ายภาพไทย ที่ สกท. ๑๔๖๒/๒๕๕๘
ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่าสมาคมสื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมโดยนายกสมาคมฯ
ได้มีหนังสือขอให้มีการทบทวนมติคณะรัฐมนตรี และแก้ไขวันนักถ่ายภาพไทยให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง
เสียใหม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

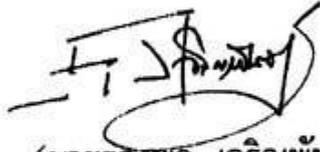
คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม)
เป็นประธานกรรมการฯ ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๒๐
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ให้เสนอคณะรัฐมนตรี พิจารณาแก้ไขกำหนดวันนักถ่ายภาพไทยจาก “วันที่

/๒๓...

๒๓ พฤศจิกายน ของทุกปี เป็นวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ของทุกปี” ทั้งนี้ เพื่อให้ถูกต้องตามหลักฐานข้อเท็จจริงที่ได้ตรวจพบ ดังรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายรองพล เจริญพันธุ์)

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

โทร. ๐ ๒๖๒๙ ๙๔๘๓

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๕๓๒๒

๔. เรื่อง “แม่เลี้ยงลูก” (สวศ.)
ของ นางอนงค์ นาคสวัสดิ์
๕. เรื่อง “การขับเสภา” (สวท.)
ของ นางสาวสุรางค์ ดุริยพันธุ์
๖. เรื่อง “สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า” (สวศ.)
ของ นางสรรรณี อุดมผล
๗. เรื่อง “หลักรัฐประศาสนโยบายของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว”
(สวศ.) ของ นางวัลภา บุรุษพัฒน์
๘. เรื่อง “การนวดแผนโบราณ” (สวท.)
ของ น.ส.สุมาลี หงษ์ทอง
๙. เรื่อง “ข้อคิดวันสงกรานต์ต้อนรับปีใหม่” (สวศ.)
ของ ร.อ.อุส่าห์ ทุมมา

มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ การเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในฐานะพระบิดาแห่งการถ่ายภาพไทย และการกำหนดวันนักถ่ายภาพไทย

ฝ่ายเลขานุการ รายงานที่ประชุมถึงความเป็นมาของเรื่องการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในฐานะพระบิดาแห่งการถ่ายภาพไทย และการกำหนดวันนักถ่ายภาพไทย เพื่อพิจารณาตามลำดับ ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติมีมติในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๔๗ เห็นสมควรดำเนินการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในฐานะพระบิดาแห่งการถ่ายภาพไทย และกำหนดให้วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ของทุกปีเป็นวันนักถ่ายภาพไทย ตามข้อเสนอของสมาคมสมาพันธ์การถ่ายภาพไทยและให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

๑.๒ คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๔๘ เห็นชอบให้ถวายพระราชสมัญญาแด่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในฐานะ “พระบิดาแห่งการถ่ายภาพไทย” และกำหนดให้วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ของทุกปีเป็นวันนักถ่ายภาพไทย โดยไม่เป็นวันหยุดราชการ

๒. ข้อเท็จจริง

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่า สมาคมสื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม โดยนายกสมาคม (นายพลาดิษฐ์ สิทธิธัญกิจ) ขอให้ทบพวมนตคณรัฐมนตรี แกไข วันนักถ่ายภาพไทยให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง เนื่องจากมีหลักฐานเอกสารยืนยันว่าวันประกาศ การอวดรูปถ่ายที่ถูกต้อง คือ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ร.ศ. ๑๒๔ (พ.ศ. ๒๔๔๔) มีใช้ วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ตามที่สมาคมสมาพันธ์การถ่ายภาพไทยเสนอ

๓. ข้อพิจารณา

๓.๑ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จัดให้มีการประชุมหารือ เรื่อง วันนักถ่ายภาพไทย เมื่อวันศุกร์ที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๔ โดยมีผู้แทนสมาคมสมาพันธ์การ ถ่ายภาพไทย นายกสมาคมสื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกรมศิลปากร พลตรี หม่อมราชวงศ์ ศุภวิทย์ เกษมศรี (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านประวัติศาสตร์) และผู้อำนวยการสำนักงานเสริมสร้าง เอกลักษณ์ของชาติ เข้าร่วมประชุม และมี ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี (นายระพีพันธ์ สรวิวัฒน์) ปฏิบัติราชการแทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธานการประชุม โดยสรุป ประเด็นการพิจารณาได้ดังนี้

๓.๑.๑ จากหลักฐานเอกสารพบว่า วันที่มีการประกาศการอวดรูปถ่าย ที่ถูกต้อง คือวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ร.ศ. ๑๒๔ (พ.ศ. ๒๔๔๔) มีใช้วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน อย่างที่เข้าใจแต่แรก (มีการเข้าใจผิด เนื่องจากหลักฐานเอกสารที่สมาคมสมาพันธ์การ ถ่ายภาพไทยได้นำมาใช้ประกอบการพิจารณามีความผิดพลาดตั้งแต่ต้น)

๓.๑.๒ เห็นด้วยกับข้อเสนอของสมาคมสื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ที่เสนอให้วันที่ ๔ ธันวาคม ร.ศ. ๑๒๔ ซึ่งเป็นวันเปิดห้องประชุมครั้งแรกน่าจะเป็น วันนักถ่ายภาพไทยมากกว่าวันอื่น

ทั้งนี้ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เห็นชอบให้เสนอเรื่องดังกล่าวให้คณะอนุกรรมการ พิจารณาลั่นกรองเรื่องเกี่ยวกับเอกลักษณ์ไทย ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติพิจารณา ต่อไป

๓.๒ ในการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาลั่นกรองเรื่องเกี่ยวกับ เอกลักษณ์ไทย ซึ่งมี พลเอก จรัส กุลละวณิชย์ เป็นประธาน ครั้งที่ ๖/๒๕๔๔ เมื่อวัน อังคารที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๔ ได้พิจารณาเห็นชอบสมควรเสนอแก้ไขกำหนดให้วันที่ ๒๑

พฤศจิกายน ของทุกปี เป็นวันนักถ่ายภาพไทย เนื่องจากถูกต้องตามข้อเท็จจริงดังข้อมูลหลักฐานเอกสารที่พบหลังสุด สำหรับความเห็นเพิ่มเติมตามข้อ ๓.๑.๒ ที่ประชุมเห็นว่า เป็นเพียงรายละเอียดของพิธีการประชันรูปดังกล่าวเท่านั้น

๓.๓ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ประธานกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ เห็นชอบตามข้อเสนอของคณะกรรมการตามข้อ ๓.๒ ทั้งนี้ เพื่อให้การเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในฐานะพระบิดาแห่งการถ่ายภาพไทย และการกำหนดวันนักถ่ายภาพไทย ตามมติคณะรัฐมนตรีถูกต้องตามข้อเท็จจริง โดยเห็นสมควรเสนอคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติพิจารณาให้แก้ไขกำหนดวันนักถ่ายภาพไทย จาก “วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ของทุกปี” เป็น “วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ของทุกปี” ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ความเห็นของที่ประชุม

๑. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดย สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ได้จัดให้มีการประชุมหารือร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมกับตรวจสอบหลักฐานเอกสารต่างๆ แล้วว่า พบว่ามีการเข้าใจผิด เนื่องจากหลักฐานเอกสารที่สมาคมสมาพันธ์การถ่ายภาพไทย ได้นำมาใช้ประกอบการพิจารณา มีความผิดพลาดตั้งแต่ต้นโดยนำมาจากหนังสือ กษัตริย์และกลอง โดย ศ.ศักดิ์ สิริพันธ์ ได้ใช้ข้อความว่า “ประกาศแจ้งความมา ณ วันที่ ๒๓ เดือนพฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๔”

๒. จากการตรวจสอบหลักฐานของหอจดหมายเหตุแห่งชาติ และพลตรีหม่อมราชวงศ์ ศุภวิทย์ เกษมศรี แล้วปรากฏว่าถูกต้องตรงกันคือ “ประกาศแจ้งความมา ณ วันที่ ๒๑ เดือน พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๔”

๓. เห็นสมควรกำหนดให้วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ของทุกปี เป็นวันนักถ่ายภาพไทย เนื่องจากถูกต้องตามข้อเท็จจริงดังข้อมูลหลักฐานมากที่สุด ตามข้อ ๒

มติที่ประชุม เห็นชอบตามที่ฝ่ายเลขานุการ โดยคณะกรรมการพิจารณา กลุ่มกรองเรื่องเกี่ยวกับเอกลักษณ์ไทย เสนอ กล่าวคือ เพื่อให้การเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในฐานะพระบิดาแห่งการถ่ายภาพไทย และกำหนดวันนักถ่ายภาพไทย ตามมติคณะรัฐมนตรีถูกต้องตามข้อเท็จจริง จึงเห็นสมควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาแก้ไขกำหนดวันนักถ่ายภาพไทยจาก “วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ของทุกปี เป็นวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ของทุกปี” และให้ฝ่ายเลขานุการดำเนินการแจ้งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป

สำเนาถูกต้อง

(นางจันทน์ จันทน์พยับ)

เลขาธิการคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

อำนาจที่ได้จากหนังสือ กษัตริย์และกษัตริย์

โดย ศ.ศักดิ์ สิริพันธ์

5. จะได้จัดห้องสำหรับถ่ายรูปไว้ห้องหนึ่ง จะได้ทรงถ่ายเองด้วยพระหัตถ์ ถ้าถ้าผู้ถ่ายไม่พอใจ ก็จะไปโปรดให้ผู้อื่นถ่าย จะพิมพ์ให้แล้วเสร็จในกลางคืนวันนั้น ให้เจ้าของมารับเมื่อเวลาจะกลับไปจากวัด เว้นไว้แต่ถ้าถ่ายเวลาจวนเลิกซึ่งจะพิมพ์ไม่ทันจึงจะได้ส่งในคืนต่อไป

6. รูปนั้นจะพิมพ์ในแผ่นกระจกสำหรับไปสอดถ้ำมองก็ได้ จะพิมพ์ลงกระดาษก็ได้จะให้เข้ากรอบด้วยก็ได้ จะพิมพ์ในโปรสเนย์บัตรซึ่งจะเตรียมไว้เฉพาะก็ได้ตามแต่ผู้ถ่ายจะสั่ง จะได้เก็บเงินเข้าวัดตามสมควร

7. รูปที่ถ่ายใหม่ๆ ถ้าเจ้าของไม่ยอมให้ขายก็จะไม่ขาย ถ้าเจ้าของยอมให้ขายผู้ใดอื่นๆ จะไปขอซื้อรูปนั้น ก็จะขายให้ตามแต่จะทำได้ การถ่ายรูปนี้ กรมหมื่นราชบุรีดิเรกฤทธิ์ จะได้เป็นแม่กองล้างแลพิมพ์

แต่พระราชกุศล มาวันที่ 13 ธันวาคม รัตนโกสินทร์ ศก 123

จากข้อความในประกาศแต่พระราชกุศลจึงเห็นได้ว่าพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสนพระราชมหุทัยเรื่องการถ่ายรูปมากถึงกับให้จัดห้องถ่ายรูปและทรงถ่ายเองด้วยพระหัตถ์ นอกจากนั้นยังใช้ประโยชน์จากรูปถ่ายโดยนำเงินที่ขายรูปถ่ายได้ไปช่วยในการสร้างพระอารามอีกด้วย

การประกวดรูปถ่ายครั้งแรกของเมืองไทย

ในปี พ.ศ. 2448 ได้มีการจัดงานวัดเบญจมบพิตรอย่างมโหฬารอีกครั้งหนึ่ง มีการออกร้านขายของตนาขายชนิดถึง 63 ร้าน และมีร้านขายรูปถ่ายของหลวงรวมอยู่ด้วย นอกจากการออกร้านแล้วยังมีการมหรสพต่าง ๆ รวมทั้งเครื่องเล่น เช่น รูปฉายกระดิกได้และถ้ำมอง จุดเด่นของงานในปีนี้คือ มีการประกวดรูปถ่าย ดังรายละเอียดที่ระบุไว้ในหนังสือ "รายการพระราชกุศลในการสถาปนาวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม รัตนโกสินทร์ศก 125"

อำนาจถูกต้อง

(นางจันทน์ หาทรัพย์)

เจ้าหน้าทีวิจิตรราชบัณฑิตยสถาน 7

ราชการพระวรวงศ์
ในการ สถาปนา วัดเบญจมบพิตร ดุสิตวนาราม
ภาคที่ ๑๓๓

วันที่ ๕๓ ๒๒๖

วันที่ ๑๓๓๕

โรงพิมพ์มกุฏ กุลลิต

ประกาศการอวดรูปถ่าย

สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงนครานุวัตต์วงศ์ รับพระบรมราชโองการใส่เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศแจ้งความแก่บรรดาผู้ที่เล่นถ่ายรูปให้ทราบทั่วกันว่า ในการไหว้พระวัดเบญจมบพิตรกลางเดือนอ้ายปีนี้จะโปรดให้มีการอวดรูปซึ่งเปนมือของผู้ถ่ายเล่น และจะไปโปรดให้มีการตรวจตัดสินว่ารูปใดดี ควรได้รับพระราชทานเหรียญทอง เหรียญเงินหรือเหรียญทองแดงอย่างใด ก็จะไปโปรดเกล้าฯ พระราชทานเหรียญอย่างนั้น ๆ เปนรางวัลตามสมควร รูปที่จะส่งมานั้น มีข้อกำหนดเพียงว่า ต้องเปนรูปที่ผู้เ็นได้ถ่ายเอง และขอให้ชานานามสำหรับเรียกูปนั้นด้วย แต่จะเปนรูปขนาดใด ๆ และจะส่งคนละกี่แผ่นก็ส่งได้ไม่ห้ามปราม รูปถ้ำมองสองตาอย่างเล็ก ขนาดที่ถ่ายด้วยกล้องเวริสโคปเป็นต้นนั้น จะตัดสินรางวัลเปนส่วนหนึ่ง เฉพาะรูปขนาดนั้นเอง ไม่พ้องกับรูปขนาดอื่น อนึ่งรูปที่จะส่งมาควรเห็น ถ้าเปนรูปถ้ำมองสองตาไม่ควมิกกรอบ แต่ถ้าเปนรูปเดี่ยวขอให้เข้ากรอบมาสำหรับติดฝาด้วย ผู้ใดจะส่งรูปถ่ายมาอวดในงานนี้ ขอให้ส่งรูปนั้นมายังกรรมการ ณ วัดเบญจมบพิตร กำหนดตั้งแต่วันที่ ๔ ธันวาคม จนถึงวันที่ ๘ ธันวาคม

ประกาศแจ้งความมา ณ วันที่ 23 เดือนพฤศจิกายน รัตนโกสินทร์ ศก 125

ประกาศ การ อวกรูปถ่าย

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงนครราชสีมาฯ รับ
พระบรมราชโองการ ได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศแจ้งความแก่บรรดาผู้ที่เล่นถ่ายรูป ให้ทราบทั่วกันว่า ใน
การให้พระวักเบญจามบพิตร กวาง เกตุอน อ้ายบั้นี้ จะไปรศให้ มี
การ อวกรูป ซึ่งเป็นฝีมือของนักถ่ายภาพ และจะไปรศให้ มีกรรมการ
การตรวจตัดสินว่ารูปใดดี ควรได้รับพระราชทานเหรียญทอง เหรียญเงิน
หรือเหรียญทองแดง อย่างใด ก็จะไปรศเกล้าฯ พระราชทานเหรียญ
อย่างนั้น ๆ เป็นรางวัลตามสมควร

รูปที่จะส่งมานั้น มีชื่อเฉพาะเพียงว่า คือรูปที่ผู้
ถ่ายภาพ และขอให้ชื่อนามสำหรับเรียก รูปนั้นด้วย แต่จะเป็น
รูปขนาดใด ๆ และจะส่งคนใดก็ส่งก็ได้ ไม่ห้ามปราม รูปที่
มองสองตาอย่างใดก็ตาม มาแต่ที่ถ่ายภาพด้วยกล้องเวรดีได้ไปเป็นอัน
จะตัดสินรางวัลเป็นสองส่วนหนึ่ง สำหรับรูปขนาดนั้นเอง ไม่หอรกับ
รูปขนาดอื่น อนึ่งรูปที่จะส่งมาอาวกรนั้น ถ้าเป็นรูปตามองสองตา
ไม่หอรกับรูปอื่น แต่ถ้าเป็นรูปเดี่ยว ขอให้เร้ากรอบมาสำหรับติดฝา
ด้วย ผู้ใดจะส่งรูปถ่ายมาขอกรางานนี้ ขอให้ส่งรูปพร้อม
กรรมการตรวจเบญจามบพิตร ภาพหมอกคงจะดีก็ ขันวามัน คนถึง
วันที่ ๘ ธันวาคม

ประกาศแจ้งความมาณวันที่ ๒๕ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๕๔

สำเนาถูกต้อง

(นางจันทน์ ทาทรัพย์)

ตำเนาต้นฉบับที่ได้จาก พลตรี ม.ร.ว. สุภวัฒน์ เกษมศรี

รายการพระราชาศกต
ใน การ สถาปนา วัดเบญจมบพิตร ศุติศานาราม
ภาคที่ ๑๓

พิมพ์ ๕๐๐ ฉบับ

รัตน โกสินทร ศก ๑๓๕

โรง พิมพ์บาง รุ่ง นฤดก

เจ้าเนาถูกต้อง

(นางจันธานี หาธาธา)

เจ้าเนาน้ำวีเคราะห็น โยขาและแผน 7

ประกาศ การ อดรูป ถ่าย

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงนครราชสีมา รัช
พระบรมราชโองการ ได้เกล้า ฯ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ
ให้ประกาศแจ้ง ความแก่บรรดาผู้ที่เล่น ถ่ายรูป ให้ทราบทั่วกัน ว่า ใน
การ ให้พระวัดเบญจมบพิตร ถวาย เดือน อ้ายขึ้น นี้ จะ โปรด ให้ มี
การ อดรูป ซึ่ง เปน ผู้ มีมือ ของผู้ถ่ายเล่น และ จะ โปรด ให้ มีกรรมการ
ตรวจ คัดเลือก รูปใด ก็ ควร ได้รับ พระ ราชทาน เหรียญทอง เหรียญเงิน
หรือ เหรียญทอง แดง อย่างใด ก็ จะ โปรดเกล้า ฯ พระ ราชทาน เหรียญ
อย่างนั้น ๆ เปนรางวัล ความสมควร

รูปที่ จะ ส่งมานั้น มีข้อกำหนดเพียง ว่า คัดรูป เปน รูปที่ ผู้ นั้น
ได้ถ่ายเอง และ ขอ ให้ชาน นาม สำหรับ เรียก รูปนั้น ด้วย แต่จะ เปน
รูปขนาดใด ๆ และ จะ ส่ง กี่รูป กี่แผ่น กี่ส่ง ได้ ไม่ห้าม ปริมาณ รูป ถ้า
มอง ต้อง ทาอย่าง เด็ด ขนาดที่ ถ่ายด้วย กล้อง เจรต โปแลนด์ นั้น
จะ คัด ถึงรางวัล เปน ส่วน หนึ่ง เฉพาะ รูป ขนาดนั้น เอง ไม่พ้อง กับ
รูปขนาดอื่น อนึ่ง รูปที่ จะ ส่ง มาอดรูป นั้น ถ้า เปน รูปดำ มอง ต้อง ทา
ไม่ต้อง มีกรอบ แต่ ถ้า เปน รูปสีขอ ให้ เรายุ่ กรอบมา สำหรับ คัด ฝา
ด้วย ผู้ใด จะ ส่ง รูปถ่าย มาอดรูป ในงานนี้ ขอ ให้ ส่ง รูปนั้น มาถึง
กรรมการ วัดเบญจมบพิตร กำหนด ตั้งแต่วันที่ ๓ ธันวาคม จนถึง
วันที่ ๘ ธันวาคม

ประกาศแจ้งความมา ณ วันที่ ๓๐ เดือนพฤศจิกายน วันพฤหัสบดี ศก ๒๔๕๔
๒๐

อำนาจถูกต้อง
Signature

(นางจันทน์ ทหารักษ์)
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งาน โฆษณาและแผน 7

บริษัท ด้านสุทธากาแฟพิมพ์ จำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ ในหน้าที่ ๙๔ ได้มีข้อความแสดงไว้อย่างชัดเจนว่า " ประกาศแจ้งความมา ณ วันที่ 23 เดือนพฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก 124" แต่เป็นการเรียงอักษรพิมพ์ใหม่ และสำเนาเอกสารที่เป็นต้นฉบับจากหนังสือรายการพระราชกุศลในการสถาปนาวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม ภาคที่ ๑๓ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๕ จากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ปรากฏว่าตัวอักษรในช่วงแสดงวันที่ในคำประกาศไม่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องดังกล่าวนี้ ทางสมาพันธ์ฯ จึงจำเป็นต้องหาหลักฐานเพิ่มเติมและปรากฏหลักฐานที่ได้รับความกรุณาจาก พลตรี หม่อมราชวงศ์ ศุภวัฒน์ เกษมศรี รองประธานคณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ไทย จากหนังสือต้นฉบับรายการพระราชกุศลในการสถาปนาวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม ภาคที่ ๑๓ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๕ อีกเล่มหนึ่ง ที่มีความชัดเจนว่า "ประกาศแจ้งความมา ณ วันที่ ๒๑ เดือนพฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๔ "

ดังนั้นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ปรากฏขึ้นใหม่นี้ จึงเป็นข้อสรุปได้ว่า วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ร.ศ. ๑๒๔ (พ.ศ. ๒๔๔๔) เป็นวันที่ถูกต้องในการประกาศการอวดภาพ ในงานไหว้พระวัดเบญจมบพิตร ซึ่งถือว่าเป็นเริ่มต้นในการส่งเสริมการถ่ายภาพของไทยอย่างสมบูรณ์ตามแบบอย่างสากล ตามหลักฐานที่ปรากฏในหนังสือ รายการพระราชกุศลในการสถาปนาวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม ภาคที่ ๑๓ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๕

ทางสมาพันธ์ฯ จึงเห็นสมควรที่จะต้องเรียนมายังสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ เพื่อโปรดหาแนวทางในการแก้ไขจากหลักฐานที่ปรากฏขึ้นใหม่ ให้เกิดความถูกต้องในข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับวันที่และเหตุผลของการกำหนดวันนักถ่ายภาพไทย เพื่อวงการถ่ายภาพของไทยและประโยชน์ทางประวัติศาสตร์แก่นุชนของชาติสืบต่อไป และขอภัยในข้อผิดพลาดที่ไม่คาดคิดและไม่น่าจะเกิดขึ้นในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณาดำเนินการตามสมควร

15/11/๖๖
15/11/๖๖
10/11/๖๖

ขอแสดงความนับถือ
(นายสวัสดิ์ ปฏิภาณประเสริฐ)
ประธานสมาคมสมาพันธ์การถ่ายภาพไทย
ตำแหน่งถูกต้อง
(นางจันทิมา ทหารวิเศษ)
เจ้าหน้าที่บริการสัมพันธ์ภายนอกและเลข 7

Handwritten notes and signatures on the right side of the document.

กําหนด

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การแก้ไขกำหนดวันนักถ่ายภาพไทย

ตามที่ได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๘ เรื่อง ถวายพระราชสมัญญาแด่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในฐานะบิดาแห่งการถ่ายภาพไทย และกำหนดวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ของทุกปีเป็นวันนักถ่ายภาพไทย โดยไม่เป็นวันหยุดราชการ ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๓ ข ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๘ ไปแล้ว นั้น

เนื่องจากมีความคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการกำหนด “วันนักถ่ายภาพไทย” คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๙ อนุมัติให้แก้ไขกำหนดวันนักถ่ายภาพไทย จาก “วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ของทุกปี เป็น “วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ของทุกปี”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๙

พลตำรวจเอก

(ชิตชัย วรรณสถิตย์)

รองนายกรัฐมนตรี รักษาการแทน
นายกรัฐมนตรี

๒๐.๑๒.๒๕๖๓

ค.ม.น.น.ท.บง
(นายสุรศักดิ์ สิงห์ทอง)
ผู้อำนวยการ